Hímzett kárpit

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.1578.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Magyarország (feltehetően)
Anyag:	lenvászon; selyemszál
Technika:	selyemfonallal hímzett
Méretek:	szélesség: 97 cm hosszúság: 259 cm

A kilenc darabból összevarrt, jelenlegi elrendezésében hosszúkás téglalap alakú kárpit eredeti formáját nem ismerjük. A ritkaszövésű vászonalap egész felületét színes, sodratlan selyemfonalas hímzés borítja. Öltése: a szálszámolásos, függőleges irányban haladó laposöltés, az ún. *point de Hongrie* vagy "magyar öltés", amelyet az angolok lobogó lángnyelvre emlékeztető hatása után "lángöltésnek" neveznek, az egykorú magyar nyelvű forrásokban pedig a "habosan varrott" jelzővel azonosítható. Két hosszú és három rövid öltés váltogatja egymást zeg-zug vonalban, soronként más-más színnel hímezve úgy, hogy a szivárvány színei színátmenetben követik egymást. Az így keletkezett felület lobogó lángnyelvekre emlékeztet. Középen sárga mezőben rózsaszín, világoskék és sárga szalagokkal átfont virágkoszorú: szegfűből, tulipánból, pünkösdirózsából és dáliából kialakítva, melyet négyoldalt négy szalagcsokor köt össze. A koszorú közepét a szalagok hullámzó végei töltik ki, két oldalán – középtájon –, a toldás mentén, két szegfű-töredék látható. A hímzés négy sarkában átlósan benyúló virágcsokor: két pünkösdirózsa között szép rajzú liliomtő. A kompozíció nyugalma, arányos rajza reneszánsz hatást tükröz.

A kárpit közepét és négy sarkát díszítő virágok rajzai feltehetően metszetelőképek után készültek. Számos ilyen botanikai mintalap volt ismert a 17. században, mint pl. Crispyn I de Passe *Hortus Floridus (*Utrecht, 1614) vagy Emanuel Sweerts *Florilegium* (Frankfurt, 1612) című műve.

Az ehhez hasonló, a lyukacsos kanavász alapszövet teljes felületét beborító, színes gyapjú- vagy selyemfonalas hímzések, az ún.bútorkárpit-hímzések a barokk kori hímzések egy jellegzetes csoportját alkotják.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - textil 50.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 5.12. (Pásztor Emese)
- Szerk.: Voit Pál: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 321., 16. kép

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum